

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 187/2025-66

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu Úradu inšpekčnej služby, útvaru inšpekcie, odboru inšpekčnej služby Východ, oddeleniu vyšetrovania v konaní ČVS: UIS-54/1-OISV-2024, proti uzneseniu Krajskej prokuratúry v Košiciach č. k. 5 Kn 43/24/8800-6 z 13. augusta 2024 a proti upovedomeniu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV/4 Gn 83/24/1000-11 z 12. novembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. februára 2025 a doplnenou 13. februára 2025 a 11. marca 2025 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a 3 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s porušením čl. 16 ods. 1 a 2 ústavy a porušenia práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. b) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s porušením čl. 3 a čl. 17 dohovoru postupom úradu inšpekčnej služby v napadnutom konaní, napadnutým uznesením krajskej prokuratúry z 13. augusta 2024 a napadnutým upovedomením generálnej prokuratúry z 12. novembra 2024. Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie a napadnuté upovedomenie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Domáha sa tiež, aby ústavný súd zakázal krajskej prokuratúre a generálnej pokračovať v porušovaní základných práv sťažovateľky.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka 23. júla 2023 podala trestné oznámenie. Vyšetrovateľ úradu inšpekčnej služby uznesením ČVS: UIS-54/1-OISV-2024 z 30. apríla 2024 trestné oznámenie sťažovateľky vo veci podozrenia zo zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) s poukazom na § 138 písm. d) Trestného zákona podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietol, keďže nezistil dôvod na začatie trestného stíhania alebo postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku.

3. Proti uzneseniu vyšetrovateľa podala sťažovateľka sťažnosť, ktorú krajská prokuratúra napadnutým uznesením zamietla ako nedôvodnú. Podanie sťažovateľky z 1. septembra 2024, ktorým sa domáhala preskúmania postupu prokurátora krajskej prokuratúry vo veci uznesenia z 13. augusta 2024, posúdila generálna prokuratúra ako žiadosť o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia vydaného v predsúdnom trestnom konaní a preskúmanie postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, a to napadnutého uznesenia krajskej prokuratúry a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, pričom túto žiadosť napadnutým upovedomením odložila ako bezdôvodnú.

4. Trestné oznámenie sťažovateľky má primárne základ v udalosti, ktorá sa odohrala 26. augusta 2023, keď bola sťažovateľka v exteriéri reštaurácie na Hlavnej ulici v Košiciach v spoločnosti ďalších ľudí, pričom bola príslušníkmi Policajného zboru vyzvaná na preukázanie totožnosti z dôvodu podobnosti s osobou v pátraní. Sťažovateľka odmietla, oznámila im však svoje meno a priezvisko. Policajti ju následne proti jej vôli policajným autom odviezli na policajnú stanicu, kde bola obmedzená na osobnej slobode, kým nepreukáže svoju totožnosť. Na policajnej stanici ju mali poznať viacerí policajti, napriek tomu ju lustrovali v registri obyvateľov a sprístupnili jej osobné údaje ďalším kolegom. Mali ju tiež ponižovať, hroziť, že si ju ponechajú na ďalších 12 hodín, kým si neoveria jej totožnosť. Podľa sťažovateľky išlo o svojvoľné konanie, šikanu, ohrozovanie jej bezpečnosti, výsmech a ponižovanie, čomu žiaden z prítomných policajtov nezabránil, ale sa na tom podieľali, resp. sa k tomuto konaniu pripojili. K prepusteniu sťažovateľky došlo až po tom, čo kontaktovala tretiu osobu, aby táto informovala službukonajúceho prokurátora o jej zadržaní.

5. Z obsiahleho opisu okolností, ktoré predchádzali danej udalosti, vyplýva, že sťažovateľka bola v prítomnosti kandidáta na poslanca do Národnej rady Slovenskej republiky za politickú stranu Ľudová strana Naše Slovensko, pričom na danom mieste sa konal aj pochod Pride. K zisťovaniu jej totožnosti malo dôjsť na pokyn príslušníčky kriminálnej polície v civile, ktorá bola na danom mieste prítomná. Sťažovateľka namieta, že jej bolo znemožnené nahráť si uvedený zákrok, prevoz v policajnom aute, resp. aj priebeh udalostí na policajnej stanici s odôvodnením, že ide o tzv. režimové pracovisko. Pokiaľ ide o okolnosti, ktoré nasledovali po danej udalosti, sťažovateľka namieta, že bola prepustená bez ospravedlnenia a „*bez úradného ukončenia tohto nezákonného zadržovania*“. Nie je zjavné, či k danej udalosti boli vyhotovené úradné záznamy o predvedení a o použití donucovacích prostriedkov, resp. sa javí, že boli vyhotovené len dodatočne. Hodnotenie krajskej prokuratúry a generálnej prokuratúry nekorešponduje s priebehom udalosti a jediným zákonným podkladom o tejto udalosti (úradné záznamy o predvedení a použití donucovacích prostriedkov), pričom sa vychádzalo z výsluchov jednotlivých policajtov ako svedkov. Bol postupne menený aj dôvod, pre ktorý mala byť zisťovaná jej totožnosť, resp. pre ktorý bola obmedzená na osobnej slobode a predvedená (podoba s osobou v pátraní, obava z narušenia pokojného priebehu zhromaždenia, podozrenie zo spáchania priestupku extrémizmu).

6. Sťažovateľka k ústavnej sťažnosti priložila rozhodnutie I. disciplinárneho senátu Disciplinárnej komisie Slovenskej advokátskej komory (ďalej aj „SAK“) sp. zn. DS I-71/2021:1388/2021 z 12. septembra 2022, ktorým bola sťažovateľka uznaná disciplinárne vinnou, pričom jej podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v aktuálnom znení (ďalej len „zákon o advokácii“) bolo uložené opatrenie – vyčiarknutie zo zoznamu advokátov. Podľa sťažovateľky právnym podkladom na vyčiarknutie zo zoznamu advokátov je uznesenie predsedníctva SAK podľa § 7 ods. 1 písm. e) zákona o advokácii, ktoré ale nikdy nebolo prijaté.

Predsedníctvo SAK teda nevydalo uznesenie o vyčiarknutí zo zoznamu advokátov podľa § 7 ods. 1 písm. e) zákona o advokácii, ale v deň vyznačenia pečiatky právoplatnosti na disciplinárnom rozhodnutí (7. december 2022) dal tajomník pokyn na zápis údajov do zoznamu advokátov o vyčiarknutí sťažovateľky, t. j. o zániku platnosti jej oprávnenia na výkon advokácie. Došlo takto k „zápisu nepravdivého údajov do zoznamu advokátov bez rozhodnutia Predsedníctva SAK o vyčiarknutí.“. Navyše SAK vydáva príslušným orgánom nepravdivé potvrdenia o vyčiarknutí sťažovateľky zo zoznamu advokátov. Sťažovateľka sa stále považuje za advokátku, preto sa domnieva, že sa na ňu vzťahuje § 34 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), t. j. ako advokátka nemusí byť v konaní pred ústavným súdom zastúpená advokátom v zmysle § 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Uvedenú argumentáciu rozvinula aj v doplnení ústavnej sťažnosti.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Z rozhodnutia I. disciplinárneho senátu Disciplinárnej komisie Slovenskej advokátskej komory sp. zn. DS I.-71/2021:1388/2021 z 12. septembra 2022 (s vyznačeným dátumom právoplatnosti 7. decembra 2022) považoval ústavný súd za preukázané, že o sťažovateľke ako disciplinárne obvinenej advokátke s pozastaveným výkonom advokácie bolo rozhodnuté tak, že za viacero konkrétne špecifikovaných disciplinárnych previnení jej bolo podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o advokácii uložené disciplinárne opatrenie – vyčiarknutie zo zoznamu advokátov.

8. Advokát, ktorý je vyčiarknutý zo zoznamu advokátov, prestáva byť advokátom. Ak by osoba, ktorá bola ako advokát vyčiarknutá zo zoznamu advokátov, chcela opäť začať vykonávať advokáciu, musela by sa zapísať do zoznamu advokátov – v takomto prípade sa na uvedené nahliada ako na prvozápis a žiadateľ musí splniť všetky podmienky na zápis (okrem podmienky vykonania advokátskej skúšky), medzi ktoré okrem iných patrí aj podmienka bezúhonnosti a spoľahlivosti.

9. Ústavný súd v konaní o ústavnej sťažnosti nemôže riešiť ako predbežnú otázku to, či rozhodnutie disciplinárneho senátu SAK spĺňa alebo nespĺňa atribúty zákonnosti. Proti rozhodnutiu disciplinárneho senátu môže disciplinárne obvinený podať do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia odvolanie, ktoré má odkladný účinok. O odvolaní rozhoduje trojčlenný odvolací disciplinárny senát a jeho rozhodnutie možno napadnúť správnou žalobou v rámci správneho súdnictva.

10. Z predložených podkladov ústavný súd dospel k záveru, že v čase podania ústavnej sťažnosti sťažovateľka nebola advokátkou, preto sa na ňu nevzťahuje § 34 ods. 2 zákona o ústavnom súde, t. j. že ako advokátka nemusí byť zastúpená v konaní pred ústavným súdom.

11. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti a jej doplnení uvádza rozsiahlu argumentáciu v prospech záveru, že nedošlo k jej vyčiarknutiu zo zoznamu advokátov, a teda je stále advokátkou. Z uvedeného je zjavné, že sťažovateľka má vedomosť o inštitúte povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom argumentuje v prospech toho, že sa na ňu ako na advokátku vzťahuje zákonná výnimka z povinnosti zastúpenia advokátom. Vzhľadom na uvedený postoj sťažovateľky považoval ústavný súd za bezpredmetné vyzvať sťažovateľku na predloženie plnomocenstva advokátovi na jej zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. V tomto smere je tiež relevantné, že ústavný súd sa už k právnemu statusu sťažovateľky ako ňou tvrdenej

advokátky vyjadril vo veci sp. zn. Rvp 2841/2022, v ktorej sťažovateľka svojou argumentáciou odôvodňovala, že je právnou zástupkyňou inej osoby, pričom sa s jej argumentáciou nestotožnil. Z tohto hľadiska je preto sťažovateľke známy postoj ústavného súdu k jej argumentácii v prospech toho, že neprestala byť advokátkou.

12. Podľa § 34 zákona o ústavnom súde navrhovateľ musí byť v celom konaní zastúpený advokátom, ak odsek 2 alebo § 35 neustanovuje inak (odsek 1). Ak je navrhovateľ advokátom, nemusí byť v konaní zastúpený (odsek 2).

13. Podľa § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania podanému navrhovateľom, ktorý musí byť v celom konaní zastúpený advokátom, musí byť pripojené plnomocenstvo na zastupovanie navrhovateľa advokátom. V plnomocenstve sa musí výslovne uviesť, že navrhovateľ udeľuje zvolenému advokátovi splnomocnenie na zastupovanie pred ústavným súdom.

14. Vychádzajúc z § 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde, v konaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy sťažovateľ musí byť v celom konaní zastúpený advokátom (II. ÚS 238/2019). K ústavnej sťažnosti sťažovateľka nepripojila plnomocenstvo na svoje zastupovanie advokátom tak, ako to vyžaduje § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde, čo predstavuje nesplnenie náležitosti vyžadovanej zákonom.

15. Pretože ústavná sťažnosť neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovujú ústava a zákon o ústavnom súde, ústavný súd ústavnú sťažnosť v súlade s § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

16. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky, ako ich špecifikovala v petite ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. marca 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu